

Det er Spørgsmaalet om vort handelspolitiske Forhold til Udlandet og da ganske særlig til Tyskland. Jeg tænker ikke her paa en saadan Meddelelse som den, der er sendt ud i Bladene, hvor det hedder, at det med Sikkerhed kunde siges, at der var truffet Aftaler af den Art i Forbindelse med Optanttraktaten af 11. Januar. Men derimod er der jo ogsaa fremkommet Meddelelser paa anden Maade. Saaledes holder jeg her i min Haand et Ritzau-Telegram fra Berlin af 10. Januar, hvori det hedder — Formanden tillader mig muligt at oplæse det —: „Kreuzzeitung drøfter i en Artikel Handelsforbindelsen mellem Danmark og Tyskland. I Artiklen udtales til Slut: Det er klart, at Opretholdelsen og Forøgelsen af Udførselen kun er mulig ved gode Handelsforbindelser med de vedkommende Stater. Man maa antage, at der ved gensidig god Villie og ved Indrømmelser fra begge Sider uden store Vanskeligheder kan tilvejebringes et godt Grundlag for Vareudvekslingen mellem Danmark og Tyskland og for et venskabeligt handelspolitisk Forhold“. Jeg er selvfølgelig ude af Stand til at have nogen som helst Mening om dette, men vil sige derom, at i et Øjeblik som dette, hvor vi forhandle om saa omfattende Ændringer i vor handelspolitiske Stilling som den betydelige Forandring, vi her tilsigte at opnaa i vor Toldlov, da kan man ikke undlade at tage under nøje Overvejelse et saadant Spørgsmaal, naar det kommer frem; thi det er jo af en betydelig Rækkevidde, og det har en meget intim Forbindelse med hele det Spørgsmaal, vi her behandle. Skulde det nemlig vise sig, at Forholdet er dette, at man vil indtræde i nærmere handelspolitisk Forbindelse med Tyskland, er det neppe opportunt at gaa til en saa betydelig Nedsættelse i Beskyttelse for den danske Industri, der vil komme den tyske Industri til gode, inden de ny, handelspolitiske Forhold ere bragte i Orden. Thi gøre vi dette, saa have vi paa Forhaand foræret den fremmede Magt det, som vi under Forhandlingerne skulde være i Stand til at kunne byde. Spørgsmaalet er derfor af en ganske overordentlig Betydning. Jeg vil derfor ikke undlade her at sige det med det samme, at jeg nærer megen Tvivl om, at et lille Land som Danmark kan træde i handelspolitisk Forbindelse med et andet Land, hvis Toldordning afviger væsentlig fra den handelspolitiske Forbindelse, vi befinde os i overfor tilsvarende andre Lande. For at tale kort og nævne et Eksempel vil jeg sige, at jeg

vilde være ganske overordentlig i Tvivl om det heldige i at indtræde i en nærmere handelspolitisk Forbindelse med Tyskland i Modsætning til England. Jeg tror ikke, vort Land kan hævde en divergerende handelspolitisk Stilling overfor de forskellige Lande i Almindelighed og heller ikke overfor et saadant Land. Thi skulde vi gaa til at indføre divergerende Toldsatser, Minimums- og Maksimumssatser o. s. v., alt under Hensyn til vort Forhold til et eller andet Land, kunde let de Indrømmelser, vi gjorde det ene Land, forfølde os store Vanskeligheder overfor det andet. Imidlertid, jeg vil ikke friste den ærede Finansminister til at udtale sig om Spørgsmaal, han maaske ikke kan udtale sig om. Men jeg vil dog ikke have undladt i Forbindelse med denne Sag at have omtalt dette Forhold; thi det er af en ganske overordentlig Betydning for os.

Finansministeren (*Vilhelm Lassen*):

I Anledning af det, som det ærede Medlem nu sidst kom ind paa, skal jeg oplyse, at der for Øjeblikket føres Forhandlinger mellem Danmark og Tyskland angaaende en Handelstraktat. Mere kan jeg ikke sige. De Betragtninger, som det ærede Medlem anstillede i denne Anledning, vilde jeg kunne imødegaa; jeg tror, at jeg vilde kunne berolige den Ængstelse, som han nærer. Men da Sagen for Øjeblikket er til Forhandling mellem Tyskland og Danmark, finder jeg det ikke opportunt at udtale mig videre, kun kan det ærede Medlem være forvisset om, at vi vel skulle vide ikke at inklude os paa Ting, som ville drage ubehagelige Konsekvenser efter sig med Hensyn til Forholdet til andre Lande.

Endnu skal jeg dvæle ved, at det ærede Medlem sagde, at jeg havde en vis Skræk for Andragender, og at han i Modsætning dertil havde læst dem alle igennem og fundet, at adskillige af dem gjorde et troværdigt Indtryk. Jeg har ikke sagt, at jeg havde en Skræk for Andragender. Jeg har kun sagt, at naar man ikke ved noget med større Vished end den, der ligger i, at man har læst det i et Andragende fra de interesserede Parter, er det ikke tilstrækkeligt; interesserede Parter pleje aldrig at tages som fuldt gyldige Vidner i en Sag. Men jeg har ogsaa læst de paagældende Andragender, og de ere alle blevne gennemgaaede oppe i Finansministeriet. Adskillige af dem have vi taget Hensyn til, navnlig de, der netop gjorde et roligt og ædrueligt Indtryk. Jeg tror, at af alle dem, der have sendt Andragen-